

SUMMARY

Navyaz A.V. Axiological approach to the formation of pedagogical skills manager of education. Abstract. The article made the general conclusion that the formation of pedagogical skills education manager at the axiological basis involves mastering them together the necessary knowledge on pedagogical axiology, management education, value-oriented management, awareness of ideas about the need to harmonize their professional activities with generally significant values.

Key words: *axiology, values, pedagogical skills.*

УДК 373.5:005:004.9

Карандаш М.М.

**СИСТЕМА ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В
УПРАВЛІНСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ КЕРІВНИКА ШКОЛИ**

Постановка проблеми. Управлінська діяльність керівника школи містить у собі обробку великих обсягів інформації. Для того щоб ця інформація дійсно допомагала приймати правильні управлінські рішення, вона повинна бути об'єктивною, надходити вчасно, відображати динаміку змін в об'єкті управління. Крім того, потрібні технології за допомогою яких керівник зможе здійснити обробку інформації швидко і точно, з мінімальними витратами часу і сил.

Проте у реальності при здійсненні своєї інформаційно-аналітичної діяльності, керівник зіштовхується з багатьма проблемами: великі масиви інформації обробляються вручну; багато даних через великий обсяг і складність підрахунку збираються в школах формально, не точно фіксуються зміни, що відбуваються; деякі показники зовсім не виділяються і не аналізуються. На сьогоднішній день вирішити ці проблеми керівнику допоможе застосування інформаційно-комунікаційних технологій.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. На необхідність оптимізації інформаційно-аналітичної діяльності в управлінні школою вказують багато дослідників (Ю.К.Бабанський, В.С.Лазарев, А.М.Моїсєєв, М.М.Поташник, В.П.Симонов та ін.). Питання оптимізації процесу обробки управлінської інформації за допомогою комп'ютерної техніки розглядалися в роботах А.Е.Капто, Ю.А.Конаржевського, Л.І.Фішмана, Т.І.Шамової, А.Т.Хроленко, М.І.Жалдак, В.Е.Луначека, І.П.Підласого. Впровадження інформаційно-комунікаційних технологій управління загальноосвітнім навчальним закладом шляхом систематизації інформаційного забезпечення управлінської діяльності досліджували В.В.Гуменюк [1], В.П.Драгун, В.І.Маслов [4].

Використанню інформаційно-комунікаційних технологій організації інформаційного забезпечення в сучасних дослідженнях з теорії управління приділяється велика увага. Шляхи вирішення даної проблеми простежуються в працях учених, що вивчали питання управління якістю освіти (Д.Ш.Матрос, Н.М.Мельникова, Д.М.Полев, А.А.Рузаков, А.І.Севрук); фахівців-практиків з

використання комп'ютерних програм у діяльності шкільної адміністрації (Т.М.Алексєєва, Ю.П.Амелькович, Г.А.Амінев, Е.В.Боровська, І.Ю.Боруха, А.В.Будєєв, В.Ф.Бурмакіна, Д.В.Зарецький, І.Х.Касимов, Ю.А.Кушель, М.Е.Кушнір, Т.В.Литвиненко, Л.Г.Осетрів, О.Б.Самсонов, Л.А.Чашнікова та ін.). Проте до цього часу не визначено шляхів комплексної інформатизації школи, що охоплювало би всі аспекти внутрішньошкільного управління. Все це свідчить про актуальність обраної проблеми дослідження.

Формування цілей статті. Визначити умови створення системи інформаційного забезпечення у процесі управління школою.

Виклад основного матеріалу дослідження. Необхідною умовою управління школою є її інформаційне забезпечення. Інформаційне забезпечення управління школою полягає у виборі і відповідній обробці даних, що характеризує стан її освітньої системи.

Основні функції інформаційного забезпечення в управлінні школою полягають у наступному:

- задовольняти потреби учнів, учителів, адміністрацію школи і інших структурних підрозділів у інформації, необхідній для забезпечення взаємодії між всіма учасниками навчально-виховного процесу;
- інформувати про стан освітнього процесу в школі, про забезпеченість засобами навчання, про рівень навчальних досягнень учнів, про професійну кваліфікацію вчителів;
- передавати учням, учителям, адміністрації школи дані і документи, які стосуються їх діяльності;
- систематично виявляти рівні розвитку інтелекту, емоційно-психічного і фізичного здоров'я, освітні потреби учнів;
- інформувати педагогічних працівників про залучення батьків у процес виховання і навчання своїх дітей, інформувати про труднощі, з якими стикаються батьки.

Вся інформація, що накопичується в школі, розділяється на зовнішню і внутрішню. Зовнішня – це директиви і нормативні документи системи міського управління (накази, розпорядження та ін.), навчальні плани і програми, суспільно-політична і науково-педагогічна інформація. Внутрішня інформація допомагає представити стан і результати навчання, виховання і розвитку учнів; інформацію про керівників школи і вчителів, результати їхньої діяльності; дані про матеріально-технічну базу; інформацію про зовнішні зв'язки школи з іншими установами.

Вся інформація також поділяється за часом на оперативну і стратегічну (тематичну і шкільну). Оперативна інформація має на меті миттєво виявляти відхилення в управлінні. Це ті дані, які потрібні керівнику школи, для того, щоб оцінити роботу школи за день, тиждень, місяць, семестр. Стратегічна інформація – це дані про підсумки аналізу навчального року. Крім того, це комплексні програми розвитку школи, директивні документи Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України, постанови уряду та інше. Оперативна

і стратегічна інформація як у керуючої, так і в керованих підсистемах за своїм змістом є складовою частиною підсумкової інформації.

При формуванні інформаційного забезпечення управління школою необхідно відповісти на ряд запитань: яка інформація потрібна і як організувати її збір? При цьому зібрані дані можна вважати інформацією в повному розумінні цього слова лише за умови її використання для вирішення конкретних внутрішньо-організаційних завдань і прийняття управлінських рішень. Поліпшенню якості інформації сприяє її упорядкування. А упорядкована сукупність фактів і статистичних даних формує той самий інформаційний масив, що можна використовувати для аналізу й прийняття управлінських рішень.

Основним інструментом створення системи інформаційного забезпечення управління школою є педагогічний моніторинг, що став основою для практичної реалізації ідеї диференціації в рамках школи з диференційованим підходом до навчання. У зв'язку з необхідністю відстежувати ефективність диференційованого підходу одним з найважливіших аспектів виявився вибір системи збору інформації і забезпечення системи управління освітнім закладом (див. рис. 1).

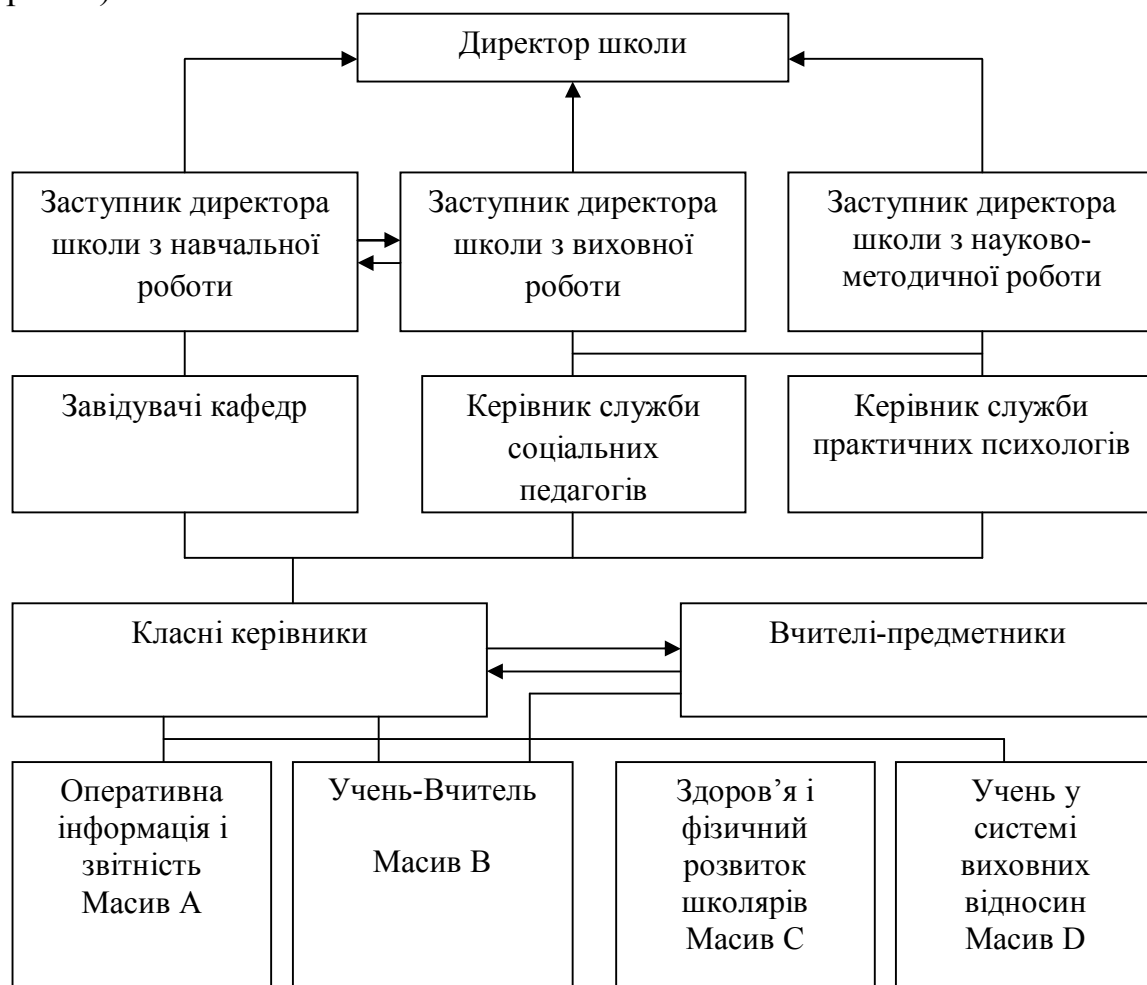

Рис. 1. Розподіл інформаційних потоків серед суб'єктів управління школою.

Для реалізації даної системи необхідно створити відповідні умови, якими, на наш погляд, є:

- 1) правові;
- 2) підтримка інноваційної діяльності;
- 3) підтримка розробки і поширення програмних продуктів;
- 4) організаційні.

Ефективність управління багато в чому залежить від якості управлінської інформації, якою володіє керівник. Якість управлінської інформації визначається:

- а) повнотою і лаконічністю;
- б) системністю і структурованістю;
- в) об'єктивністю і вірогідністю;
- г) значущістю і необхідністю;
- д) своєчасністю, оперативністю надходження, обробки і передачі виконавцям.

Створення комплексного банку управлінської інформації, модель якого уявляє собою матрицю, де номери рядків визначають види інформації за функціями управління (нормативно-правова, науково-методична, планово-прогностична, контрольна-аналітична інформація), а номери стовпців позначають види інформації за змістом управлінської діяльності, що дозволяє реалізувати всі зазначені вимоги і тим самим значно підвищити ефективність управління школою.

Збір і збереження управлінської інформації відповідно до цієї моделі полегшує процес аналізу діяльності педагогічного колективу й адміністрації школи, тому що тут вже встановлені логічні (причинно-наслідкові) зв'язки. Результат (рівень навченості і розвитку учнів) залежить від соціально-правового захисту дітей і якості освітнього процесу. А освітній процес, у свою чергу, залежить від ресурсів (від кадрів, їхньої кваліфікації і матеріально-фінансового забезпечення школи). І все це в кінцевому результаті визначає ефективність системи управління школою.

Висновки. Впровадження інформаційно-комунікаційних технологій в інформаційне забезпечення процесу управління школою дозволяє вчасно і гнучко забезпечувати управління розвитком системи освіти в школі і цілеспрямовано підвищувати її якість. Особливо це стосується обліку, обробки та аналізу інформації всіма суб'єктами управління.

Перспективи подальших досліджень у даному напрямку вбачаємо у розробці організаційно-педагогічних основ для створення ефективних інформаційних моделей, які дозволять усім суб'єктам управління школою приймати обґрунтовані рішення в міру своїх компетенцій, що найбільш важливо при плануванні розвитку школи і проведенні шкільних перетворень.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гуменюк В.В. Інформаційне забезпечення управління загальноосвітнім навчальним закладом: Автореферат дис... канд. пед. наук: 31.05.01. / ЦППО. – К., 2001. – 20 с.
2. Забродська Л.М. Інформатизація закладу освіти: управлінський аспект. – Х.: Видав. група „Основа”, 2003. – 240 с.

3. Калініна Л.М. Система інформаційного забезпечення управління загальноосвітнім навчальним закладом: Моногр. – К.: Айлант, 2005. – 275 с.
4. Маслов В.І. та ін. Система інформації та комп'ютерні технології в управлінні школою. – К.: ІЗМН, 1996. – 80 с.

АНОТАЦІЯ

Карандаш М.М. Система інформаційного забезпечення в управлінській діяльності керівника школи. У статті автор, розкриваючи проблему інформаційного забезпечення управління школою, пропонує створення комплексного банку управлінської інформації за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій для забезпечення реалізації всіх управлінських функцій і підвищення ефективності управління школою.

Ключові слова. інформаційно-комунікаційні технології, управлінське рішення, інформаційне забезпечення, оптимізація, моніторинг, диференціація, банк інформації, компетенції.

АННОТАЦИЯ

Карандаш Н.М. Система информационного обеспечения в управленческой деятельности руководителя школы. В статье автор, раскрывая проблему информационного обеспечения управления школой, предлагает создание комплексного банка управленческой информации при помощи информационно-коммуникационных технологий для обеспечения реализации всех управленческих функций и повышения эффективности управления школой.

Ключевые слова. информационно-коммуникационные технологии, управленческое решение, информационное обеспечение, оптимизация, мониторинг, дифференциация, банк информации, компетенции.

SUMMARY

Karandash N.M. System of information maintenance in administrative activity of the chief of school. In clause the author, opening a problem of information maintenance of management of school, offers creation of complex bank of the administrative information through information-communication technologies for maintenance of realization of all administrative functions and increase of a management efficiency by school.

Key words. information-communication technologies, administrative decision, information maintenance, optimization, monitoring, differentiation, bank of the information, competence.

УДК 378.1:37.034:177

Москальова Л.Ю.

ЦІННОСТІ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРОФЕСІЇ ЯК ОСНОВА У ВИХОВАННІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ТА ВИХОВАТЕЛІВ

Постановка проблеми. Виховання студентів, які обирають педагогічну професію, виступає фундаментальною основою освітнього процесу у вищих навчальних педагогічних закладах України. Але враховуючи це, ми не можемо